

HASŁO ŁÓDZKIE

DZIENNIK BEZPARTYJNY

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: Łódź, Al. Kościuszki 73, tel. 63-66.
Telefon redakcji nocnej 29.

Cena 15 groszy

Redaktor naczelny przyjmuje codziennie od godziny 5—6 po południu
Sekretariat czynny od godz. 3—6 po południu.

**60-letnia rocznica urodzin
naszej sławnej rodaczki**

Prof. Dr. Marja Curie-Skłodowska

małżonka wielkiego fizyka Piotra Curie, który w roku 1906 padł ofiarą wypadku na ulicy Paryża, obchodzi w dniu dzisiejszym 60-letnią rocznicę swych urodzin.

Pani Marja Curie - Skłodowska jeszcze za życia swego małżonka odkryła pierwiastki rad i polon, po śmierci zaś męża objęła po nim katedrę fizyki na uniwersytecie paryskim. W roku 1911, jak już niedawno na szpaltach „Hasła” nadmienialiśmy, za epokowe prace swoje otrzymała nagrodę Nobla.

W dniu dzisiejszym cała Polska łączy się w życzeniach dla naszej znakomitej rodaczki: Oby Najwyższy długie jeszcze lata pozwolił Jej pracować dla dobra ludzkości, a sławy naszej Ojczyzny.
Ad multos annos!

**Byli dyktator Grecji
złożony niemocą**

WIEDEN, 6.11 (tel. wł. „Hasła Łódzkiego”). Donoszą tu z Wiednia, że przebywający w więzieniu b. dyktator Pangalos poważnie zachorował. Nie chce on, obawiając się otrucia, korzystać z pomocy lekarskiej.

Proces agenta ks. Karola

BUKARESZT, 6.11. (PAT) Pierwszy komisarz królewski Carapanza złożył gen. Lopesco, dowódcy II korpusu armii wyniki śledztwa w sprawie Manoilescu. Generał rozkazał sądzić Manoilescu pod zarzutem zbrodni zamachu przeciwko osobie króla Mihała. Komisarz królewski zakomunikował rozkaz ten Manoilescu, zawiadamiając go jednocześnie, że proces rozpocznie się 10 listopada o godz. 8 rano.

**Amerykanie
aresztowani w Wenecji**

RZYM, 6.11 (tel. wł. „Hasła Łódzkiego”). Donoszą z Wenecji, iż aresztowano tam 2-ch amerykańców, którzy nie wstali z ławek, gdy przebiegał ulicą oddział wojska ze sztandarem. Władze włoskie tłumaczą krok swój obrazą armii, której dopuścili się rzekomo obaj amerykańczanie.

**Zawrotne dochody
Ameryki**

LONDYN, 6.11 (tel. wł. „Hasła Łódzkiego”). Donoszą tu z Waszyngtonu, iż dochody Stanów Zjednoczonych za 1926 rok wyniosły, według źródeł urzędowych, 90 miliardów dolarów (350-krotny budżet Polski — przyp. red.).

OSTRZEŻENIE POD ADRESEM NIEMIEC

**Memoriał agenta reparacyjnego w sprawie polityki finansowej Niemiec.
Kontynuowanie obecnej polityki finansowej odbije się ujemnie na życiu gospodarczym Rzeszy. Niemcy chcą się wywinąć od obowiązku płacenia o uszkodowania**

BERLIN 6.11 (PAT). Ogłoszony memoriał generalnego agenta Parkera Gilberta, omawiający politykę finansową Niemiec, skła-

da się ze wstępu i 3 rozdziałów: o gospodarce finansowej rządu, o gospodarce krajów i gmin oraz o polityce kredytowej i walutowej.

Grzeczna lecz wykrętna odpowiedź Rządu niemieckiego

BERLIN, 6. 11. (PAT) Odpowiedź rządu Rzeszy na memoriał agenta reparacyjnego Parkera Gilberta utrzymana jest w tonie ujemnym, a rozważa ona podniesione przez Gilberta kwestje z punktu widzenia gospodarki finansowej.

Omawiając sytuację finansową rząd Rzeszy oświadcza, że poprawa sytuacji finansowej jest dowodem racjonalnego gospodarowania pieniędzmi zagranicznymi. Napływające kredyty pociągają za sobą wzrost importu. Celem gospodarczym Niemiec jest zmniejszenie pasywności bilansu handlowego i wzrost eksportu. Handel niemiecki wzrósł z 428 milj. miesięcznie w roku 1924 na 692 milj. w roku 27. Wzmożenie eksportu zależne jest od ułatwień w stosunkach handlu międzynarodowego. W rozdziale o sytuacji finansowej rząd oświadcza, że unormowanie finansów zależne jest od uregulowania ciężarów, do których należy waloryzacja, pokrycie oświadczeń za zlikwidowane mienie Niemców zagranicą.

Rząd Rzeszy oświadcza, że ciężary wojenne, powstałe w wyniku wojny wyniosły w r. 1927 3 i pół miljarda t. zn. prawie więcej

niż połowę wydatków budżetu zwyczajnego od nadzwyczajnego. W rozdziale o gospodarce finansowej krajów i gmin rząd oświadcza, że osiągnięte pożyczki zużyte zostały na cele produkcyjne, a nie na nadmierne koszty administracyjne. Z wydatków na reformę uposażeń urzędniczych na Rzeszę przypada 300 milj. Ofiary wojny otrzymać mają 170 milj. Wydatki te pociągają za sobą podwyższenie podatków, taryf kolejowych i pocztowych.

Sprawa uposażeń urzędniczych nie jest zagadnieniem wyłącznie finansowym. Rząd wraz z komisarzem oszczędnościowym dąży obecnie do reformy organizacji. Rząd nie zgadza się na twierdzenie Parkera Gilberta, że wydatki zagrażają równowadze budżetowej. Naczelnym dążeniem jest utrzymanie podstawowych zasad planu rzeczoznawców. Wobec tych wyjaśnień wrażenie, że Niemcy nie liczą się ze swymi zobowiązaniami — nie da się uzasadnić. Rząd stwierdza wreszcie co do swej odpowiedzialności, że nigdy sztucznie nie ograniczał możliwości transferu i odpiera zarzut, jakoby w przyszłości zamierzał to uczynić.

We wstępie o polityce finansowej Niemiec agent reparacyjny wskazuje na sprawne wytworzenia kapitałów, jako na jeden z głównych celów. Polityka finansowa odbija się w ujemny sposób na życiu gospodarczym i do prowadzić może do wstrząszeń, niebezpiecznych dla Niemiec wewnątrz kraju i zagranicą. Zapobiec temu niebezpieczeństwu można przez oszczędności i utrzymywanie uporządkowanego systemu finansowego.

W pierwszym rozdziale, traktującym o polityce finansowej Niemiec, Parker Gilbert wskazuje na wzrost wydatków w budżecie Niemiec. Wydatki te wyniosły w roku 1925-26 7 miliardów 44 milj., w roku 1926-27 — 8,543 milj., a w r. b. dochodzą do 9,130 milj. Parker Gilbert zaznacza, że trzy projekty nowej ust.: o odszkodowaniach za zlikwidowane mienie, o podwyższeniu płac urzędniczych i ustawa szkolna — zapowiadają nowy wzrost wydatków. Rząd odpowiada że swobody i bierze odpowiedzialność za konsekwencje, które mogą okazać się bardzo poważnymi. Parker Gilbert przewiduje 4 kategorie ewentualnych następstw: zagrożenie budżetowej równowagi, wzrost roszczeń krajów do Rzeszy, niezdrowa sytuacja finansowa i wzrost kosztów produkcji i cen.

W II-gim rozdziale o gospodarce krajów i gmin Parker Gilbert stwierdza, że suma pożyczek zaciągniętych przez kraje i gminy wynosi w przybliżeniu 1,6 miljarda, co mniej więcej równe jest sumie pożyczek, zaciągniętych przez przemysł i handel. W rozdziale III analizuje Parker Gilbert objawy utrudnień w polityce kredytowej banku Rzeszy. W ciągu pierwszych 5 miesięcy r. b. zapas złota i dewiz zmniejszył się o 1 miliard, podczas gdy portfel wekslowy wzrósł o prawie taką samą sumę. Wobec tego domaga się Parker Gilbert opracowania jasnego planu, któryby zabezpieczył skoordynowanie położenia finansowego i zapobiegł doprowadzeniu ekspansji do stanu niebezpiecznego. Kontynuowanie obecnych tendencji w polityce finansowej odbi się może ujemnie na całym życiu gospodarczym i wywołać wrażenie, że Niemcy nie liczą się z obowiązkiem odszkodowawczym. Kryzys gospodarczy pociągają za sobą fatalne skutki. Należałoby ubolewać, gdyby dzieło, którego powstanie zawdzięczamy pracy Niemiec i kredytu zagranicznego, znalazłoby się w niebezpieczeństwie.

Roczne spłaty Niemiec są coprawda zabezpieczone przez zastawy, odpowiedzialność Rzeszy nie ogranicza się jednak do spłat wewnętrznych, lecz dotyczy również sprawy uregulowania transferu. Rząd Rzeszy przyjął odpowiedzialność w granicach odpowiednich utrudnień eksportu niem. z zewnątrz. Rząd Rzeszy odpowiada za poczynania w kierunku obniżenia możliwości transferu przy forsowaniu importu. Rząd Rzeszy w interesie gospodarczym powinien przedstawić środki w celu zażegnania niebezpieczeństwa.

**Charakterystyczna mowa
przywódcy faszystów**

RZYM, 6. 11. (tel. wł. „Hasła Łódzkiego”) Generalny sekretarz organizacji faszystowskiej, Grandi, wygłosił nader ciekawą mowę w której podkreślił, że Włochy dziś do nikogo już nie mają zaufania. Porzuciły one hasła praw człowieka i ludzkości, by wysoko wzniesić prawa państwa i narodu. Dzisiaj Italia nie potrzebuje uczonych i literatów, lecz żołnierzy i chłopów. Włosi winni prosić Boga, by jaknajdłużej zachował im Głowę i kierownika państwa.

Dziś i dni następnych!
Teatr literacko - artystyczny
„GONG”
w lokalu kinoteatru „LUNA”
Program Nr. 2

„Płać pan złotówkę”
Wielki przegląd w 14 części. pióra Lela, Nela, Wima, Szer-Szenia i Bajkowskiej
Muzyka T. Sygietyńskiego, Hossiossona i innych

z udziałem całego zespołu oraz baletu

1) Pierwszy krok	8) Bolcio-girls
2) Telewizja	9) Ach, ten łotr
3) Mój stary Będzin	10) W prerjach
4) Żona i kochanka	11) Fortancerka
5) Tak kocha cyganka	12) Nocny dyżur
6) To Ci zięć!	13) Książę Walc
7) Płać pan złotówkę	14) Radjodziaci

FINAŁ
Kierownik artystyczny: *Walery Jastrzębiec*. Kierownik literacki: *Jerzy Nel*.
Kierownik muzyczny: *Tadeusz Sygietyński*.
Baletmistrz: *Eugenjusz Wojnar*. Dekoracje: art. mal. *S. Frasiaka*.
Efekty świetlne: *S. Ogłędzkiego*.

Codziennie 2 przedstawienia o godz. 7.45 i 10 wiecz., w soboty, niedziele i święta 3 przedstawienia o godz. 5.45, 7.45 i 10 wiecz.

KRONIKA

Poniedziałek, 7 października, Nikandra i Karyny.

Wtorek, 8 listopada, Gotfryda i Maura B. TEATRY.

Teatr Miejski — „Panna Flute”.
Teatr Popularny — „Szał miłości”.
Miejska Galeria Sztuki — Wystawa Prac Włastimila Hofmana.

KINA:

Miejski Kinematograf Oświatowy — Przed bitwą.

Apollo — Pat i Patachon jako miljardery.

Casino — Hotel Imperjal.

Czary — Więźniowie gór.

„Corso” — Król prerji.

„Imperjal” — Demon doliny śmierci.

„Luna” — Teatr art.-lit. „Gong”.

Nowości — Orgje Monte Carlo.

Odeon — Pat i Patachon.

Resursa — Kwiatarka z Neopolu.

Splendid — Bestja morska.

Kino Spółdzielni Państwowej — Król wicz

Grand-Kino — Niewolnica Księcia Borysa.

Savoy — Od godz. 11 wieczór występy artystyczne.

Nocne dyżury aptek

Dziś, w poniedziałek, w nocy dyżurują następujące apteki: M. Epsteina (Piotrkowska 225), M. Bartoszewski (Piotrkowska 95), M. Rosenblum (Cegielniana 12), Sukcesorowie Gorfeina (Wschodnia 54), J. Koprowski (Nowowiejska 15).

Zebrań kontrolne rezerwistów

Jutro, w kolejnym dniu zebrań kontrolnych szeregowych rezerwy i pospolitego ruszenia winni się zgłosić na komisję Nr. 1-szy przy ulicy Leszno 7-9 (koszary 28 p. Strzelców Kaniowskich) szeregowi rezerwy i pospolitego ruszenia rocz. 1901, zamieszkali w obrębie 2, 3, 5, 8, 9 i 11 komisariatów policji o nazwiskach na litery I, J, oraz zamieszkali w obrębie IV komisariatu policji o nazwiskach na litery R, Z.

Na komisję Nr. 2, przy ulicy Konstantynowskiej 62 (koszary 31 p. Strz. Kan.) winni się zgłosić szeregowi rezerwy i pospolitego ruszenia rocznika 1899, zamieszkali w obrębie 2, 3, 5, 8, 9 i 11 komisariatów policji o nazwiskach na litery Re-Rz., oraz na komisję przy ulicy Konstantynowskiej 81 (koszary 4 baonu sanitarnego) winni się zgłosić rezerwiści i pospolitycy wyżej wymienionego rocznika, zamieszkali w obrębie XIII komisariatu policji o nazwiskach na litery A, B, C, D, E, F.

Jakie podatki są płatne w listopadzie

Władze skarbowe przypominają płatnikom, że w bieżącym miesiącu przypadają do zapłaty podatki bezpośrednio: do 15 b. m. — wpłata drugiej raty podatków gruntowych za bieżący rok 1927, w ciągu listopada — wpłata państwowego podatku od nieruchomości miejskich i niektórych wiejskich za kwartał trzeci r. b., tudzież podatku od lokali i placów niezabudowanych za tenże kwartał, do 15-go b. m. — wpłata państwowego podatku od obrotu, osiągniętego w zeszłym miesiącu przez przedsiębiorstwa handlowe I-szej i II-giej kategorii i przemysłowe I—V kategorii, prowadzące prawidłowe księgi handlowe, oraz przedsiębiorstwa sprawozdawcze, w ciągu bieżącego miesiąca wykupno świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych na rok 1928, państwowy podatek dochodowy od uposażeń służbowych emerytów i wynagrodzeń za najemną pracę w ciągu dni 7-miu po dokonaniu potrącenia, do 15-go bieżącego miesiąca — wpłata I-szej raty, wyznaczanej na poczet zaległości podatku majątkowego w wysokości 0,6 procent wartości majątku. Nadto płatne są podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności w bieżącym miesiącu w tymże miesiącu.

Poczta w dniu święta narodowego 11 listopada

Z powodu uroczystego obchodu narodowego w dniu 11 listopada, dyrektor poczty głównej p. Płucienicki otrzymał polecenie ministra poczty i telegrafów, aby w dniu tym służba zewnętrzna pocztowa, telegraficzna i telefoniczna oraz doręczenie listów obowiązywało tak, jak w święta uroczyste i narodowe.

Wyjątek stanowią zlecenia pocztowe, zawierające weksle do protestu, co do których doręczenia nie ulegną ograniczeniom.

Szkoły zawodowe dokształcające

Ile szkół jest w Polsce? Ile przypada na Łódź? Statystyczne dane, dotyczące uczniów. Przyczyna zmniejszenia się liczby uczniów. Mylne pojęcia (Specjalny wywiad „Hasła Łódzkiego” z dyr. Smalczyńskim)

Szkoły zawodowe, dokształcające, odgrywają pierwszorzędą rolę w uświadamianiu terminatorów, z których w przyszłości mają być dobrzy rzemieślnicy.

Celem poinformowania Czytelników naszego pisma o bolączkach szkół zawodowych w okręgu łódzkim, udaliśmy się z wywiadem do kierownika referatu dla spraw szkolnictwa zawodowego — dokształcającego, p. Lucjana Smalczyńskiego.

W pierwszym rzędzie dyrektor Smalczyński wskazał na fakt niedostatecznego zrozumienia ważności dokształcania terminatorów. Niektórzy bowiem rzemieślnicy dotychczas jeszcze uważają, że czas spędzony przez terminatora w szkole, jest czasem straconym i, że terminator naraża jedynie majstra na straty. Jest to mylne pojęcie, gdyż terminator otrzymawszy większe wykształcenie, bezwzględnie jest lepszym rzemieślnikiem i przyczynić się może przez to samo do zwiększenia zysków.

Najprzychylniej odnieśli się do kwestji dokształcającej stolarze, krawcy i szewcy, którzy z całym zainteresowaniem śledzą rozwój szkolnictwa zawodowego.

Dyrektor Smalczyński podkreśla również obywatelskie stanowisko „Resursy Rzemieślniczej”, która czyni wszystko co może, byleby nie utrudniać pracy w szkołach zawodowych. Szkoda tylko, powiada p. Smalczyński, że „Resursa” nie posiada mistrzów, którzyby mogli poświęcić czas nauczaniu.

Wielką bolączką szkół zawodowych jest brak odpowiednich wzorów towaroznawstwa, i nauczyciele posługują się metodą opisową. Metoda pogładowa, polegająca na dokładnym obejrzeniu i omówieniu, jest znacznie lepsza, gdyż uczeń łatwiej i przedziej pojmuje wykład.

Przechodząc do danych statystycznych,

Z zebrań młodzieży rzemieślniczej

W dniu wczorajszym o godzinie 10.30 rano w lokalu Resursy odbyło się zebranie młodzieży rzemieślniczej przy Resursie. Zebranie zajął przewodniczący p. Kozula, który w kilku słowach zakreślił charakter tego organizacyjnego zebrania.

Następnie odczytano protokół zebrania poprzedniego.

Między innymi wpłynął wniosek, aby do zarządu Resursy, który zbierze się w nadchodzącą środę, wysłać delegatów w sprawie zalegalizowania w Resursie ponownie powołanej do życia sekcji śpiewaczo-dramatycznej, a która dawniej istniała pod nazwą Koło Rzemieślników Młodzieży im. Staszycy.

Z zebrań Zgromadzenia Czeladzi Slusarskiej

W dniu wczorajszym o godzinie 3 po południu w lokalu „Resursa” przy ulicy Kilińskiego 123, odbyło się miesięczne zebranie Zgromadzenia Czeladzi Slusarskiej. Zebranie zajął starszy cechu p. Władysław Ostrowski w asyście podstarszego cechu p. Feliksa Nowackiego i skarbnika p. Zielińskiego.

Na zebraniu tem, które nosiło charakter administracyjny - wewnętrzny, zebrano miesięczne składki oraz uskuteczono wypłaty chorym członkom z tak zw. Kasy Wzajemnego Ubezpieczenia.

Między innymi Zgromadzenie Czeladzi

Z niedzielnego zebrania Zgromadzenia Czeladzi Zdunów

W dniu wczorajszym o godzinie 3 po południu w Resursie Rzemieślniczej na sali bankowej odbyło się miesięczne zebranie Zgromadzenia Czeladzi - Zdunów.

Obradom przewodniczył starszy zgromadzenia p. Ignacy Dośpiał. Jako asesor zasiadł podstarszy p. Wacław Heinrich.

p. Smalczyński zaznacza, że w roku bieżącym liczba uczniów zmniejszyła się, co jest smutnym objawem zmniejszenia zainteresowania. Należałoby więc podjąć usilne starania oraz propagandę za szkołą dokształcającą dla terminatorów, by liczba tychże powiększyła się na wykładach. Statystyczne dane za ostatnie trzy lata przedstawiają się jak następuje:

W roku 1925-26 szkół było 22, w tej liczbie 19 męskich i 3 żeńskie; w roku szkolnym 1926-27 szkół było 38, w tej liczbie 25 męskich, 11 żeńskich i 2 koadukacyjne; w roku bieżącym szkół jest 40, w tej liczbie 26 męskich i 14 żeńskich.

Lwia część tych szkół znajduje się w Łodzi, gdyż tylko 11 przypada na prowincję i to jeszcze największa liczba jest w Kaliszu.

Statystyczne dane uczniów, uczęszczających do tych szkół są:

W roku szkolnym 1925-26 było 7,260 uczniów, w tej liczbie 6,407 chłopców, a reszta przypada na dziewczęta; w roku 1926-27 — 10,349, z tej liczby 8,133 przypada na chłopców; w roku 1927-28 — 9,000, z tej liczby 5,800 jest chłopców, 3,200 dziewcząt.

Z danych tych widać, że w roku bieżącym liczba ogólna uczniów zmalała, chociaż liczba uczennic w tym roku zwiększyła się. Tłumaczyć to można najrozmaiej, lecz bardzo trafnie jest także spostrzeżenie, że nie wszyscy majstrowie posyłają swoich terminatorów do szkoły. Należałoby przeto podjąć starania, aby i oni zmienili swoje zdanie i zaczęli posyłać uczniów do szkoły dokształcającej.

Powyższe uwagi dotyczą stosunków w całym prawie kraju i wobec tego w przyszłym numerze omówimy wyłącznie stosunki w szkołach łódzkich.

Go-wski.

Następnie delegacja ta ma prosić zarząd Resursy o oddanie sekcji śpiewaczo-dramatycznej jakiegoś lokalu do stałego użytku.

Wniosek ten został jednogłośnie przyjęty.

Do komitetu organizującego tę sekcję — wybrano: pp. Dudka i Urbaniaka.

Nadto wybrano delegację, która w środę uda się do zarządu Resursy. Są to: pp. Szczygielski, Kozula, Pol, Urbaniak i Dudek.

Wysunięto wniosek, aby do sekcji śpiewaczo-dramatycznej nie przyjmowano kobiet.

Wnioskodawca motywuje to tem, że o ile kobiety będą w organizacji — to pracy nie będzie. Miał pracy — flirt i nieporządek.

Slusarskiej dokonało wpisu w poczet członków 23 osób, a mianowicie:

P.p. Kubicza Ignaca, Woźniaka Marjana, Kirchowa Jana, Opalaka Romana, Flanka Brunona, Kmiecika Feliksa, Dzwonkowski-go Teod., Erenfelda Herberta, Haksejmera Adolfa, Stankiewicza Władysława, Pietrzyka Jana, Hillera Władysława, Personowskiego Kazimierza, Busza Ryszarda, Mindela Antoniego, Lisieckiego Stefana, Ubycha Wacława, Gonskiego Leona, Chmiela Henryka, Ciesłaka Stefana, Karolczaka Michała.

Na tem zebranie zakończono. (x)

Z niedzielnego zebrania Zgromadzenia Czeladzi Zdunów

Licznie zebrani członkowie regulowali składki miesięczne, oraz omawiano sprawy administracyjne.

Pod koniec zebrania przyjęto do Zgromadzenia czterech nowych członków, a mianowicie: pp.: Kielma Ottona, Leszczyńskiego Józefa, Pechlińskiego Wacława oraz Formińskiego Ludwika. (x)

Z Tow. Kultury Katolickiej

Wczoraj w niedzielę o godz. 12-ej w południe J. E. ks. biskup Tymieniecki w asyście licznych duchowieństwa odprawił w katedrze uroczyste nabożeństwo na intencję Tow. Kultury Katolickiej. Podniósł kazanie w czasie mszy św. wygłosił złotousty nasz kaznodzieja ks. prałat Jasiński, nawołując wiernych do wyteźonej pracy nad kształceniem charakteru i woli, zaprawiając się w walce ku ulepszeniu duszy.

O godzinie 5-ej odbyło się zebranie członków Tow. Kultury Zachodniej.

Uważamy jednak, że na nabożeństwie zebrało się zbyt nieliczne grono członków zarządu Towarzystwa, jako też i samych członków, co należy napiętnować jako lekkomyślne odnośnienie się do przyjętych na siebie obowiązków społecznych. Nauczmy się wreszcie obowiązkowości i solidarności.

Teatr i Sztuka

Z MIEJSKIEJ GALERJI SZTUKI

Wysokie wartościowo artystycznie obecna wystawa w Miejskiej Galerji Sztuki trwać będzie jeszcze krótki okres czasu, by ustąpić miejsca zbiorowej wystawie prac Władysława Skoczylasa i grupy łódzkich artystów.

W czwartek, dnia 10-go b. m. Józef Kotarbiński, znakomity artysta dramatyczny i krytyk, wygłosi odczyt p. t. „O twórczości Juliusza Słowackiego” z recytacjami fragmentów utworów poety.

Dziś w niedzielę o 7-ej rozłożenie premji artystycznej.

TEATR MIEJSKI

Dziś, w poniedziałek, o godz. 7,30 wiecz. siódme przedstawienie dla związków robotniczych. Idzie po raz 17-ty ciesząca się wybitnym powodzeniem „Panna Flute” z p. Stef. Jarkowską w roli tytułowej.

We wtorek dwa przedstawienia, o godz. 3,30 przedstawienie szkolne „Dziady”.

„Kredowe Koło” pójdzie w bież. tyg. dwu krotnie po raz 21-szy i 22-gi we wtorek i środę wieczór.

„Dziady” idą w czwartek na przedstawieniu robotniczym oraz w piątek, 11 listopada, w dniu uroczystego obchodu rocznicy rozbrojenia Niemców.

„DAR PORANKA”

Najbliższą premierą Teatru Miejskiego będzie komedia Joachima Torzana p. t. „Dar Poranka” w reżyserji W. Ziemińskiego i oprawie dekoracyjnej R. Mackiewicza.

Główną rolę kobiecą odtworzy p. Karolina Lubieńska, która jako Kai - Czang w „Kredowym Kole” zdobyła sobie publiczność łódzką. Premiera w sobotę, 12 listopada.

UROCZYSTE PRZEDSTAWIENIE OBCHODU 11-go LISTOPADA W TEATRZE MIEJSKIM

odbędzie się w piątek o godzinie 8-ej wieczorem. Dane będą po raz ostatni na przedstawieniu wieczorowym „Dziady” po cenach robotniczych (od 50 gr. do 2 zł.). Bilety od jutra (poniedziałku) w Cukierni Gostomskiego.

DALCROZE W ŁODZI

Wkrótce przybyć ma do Łodzi i dać jedyny recital taneczny uczeniu swoich — słynny reformator pokazów tanecznych twórca głośnej szkoły rytmiki Emil Jacques - Dalcroze.

Pokaz odbędzie się w Teatrze Miejskim, prawdopodobnie w sobotę dnia 19-go b. m., o czym nastąpi oddzielne zawiadomienie.

TEATR KAMERALNY.

Praca w Teatrze Kameralnym wre. Ostatnie roboty są na ukończeniu i we wtorek dnia 8 listopada teatr otworzy swoje podwoje. W Teatrze Kameralnym zyskuje Łódź bardzo estetyczny przybytek sztuki w środowisku.

Na otwarciu idzie „Azais” z Kazimierzem Junoszą Stępowskim w roli głównej, partnerkami znakomitego artysty będą pp. Grywińska i Relewicz - Ziemińska. Reżyseruje p. Artur Kwiatkowski.

TEATR LITERACKO - ARTYSTYCZNY „GONG”.

Mimo niesłychanego powodzenia dziś nie odwołalnie ostatni raz rekordowa rewja „Piaś pan złotówkę”. W doskonałej tej rewji specjalnym powodzeniem cieszy się monolog „Ach ten lot!” w wykonaniu pełnej temperamencie p. Popielewskiej, żywiłowe numery p. Talarico, doskonałe recytacje p. Bukojemskiej oraz sketsch „Nocny dyżur” z niezrównanym komikiem Czesławem Skoniecznym.

Numer baletowe ułożone przez baletmistrza Wojnara, a wykonane przez cały zespół baletowy z p. p. Sobolcówną i H. Runo wiecką na czele nagradzane są stałe huczne mi oklaskami.

Jutro premiera nowej rewji p. t. „Oleś ma głos...” pióra Nela, Lelo, Szer-Szenia i A. Własta. W rewji tej publiczność ujrzy znanego na gruncie łódzkim tancerza i filciarza.

Dziś dwa przedstawienia o godz. 7,45 i 10 wieczorem.

GRAND-KINO

Dziś i dni następnych!

Początek o godz. 4.30, w soboty niedziele i święta o godz. 130.

Na pierwszy seans ceny miejsc od 50 gr.

Pierwszy wielki super-szlager 1927-28

„NIEWOLNICA KSIĘCIA BORYSA”

Wstrząsający dramat pięknej amerykanki
Premjowana piękność **BILLE DOVE**
— — — — — Ameryki
oraz nieporównany rasowy **BEN LYON**
— — — — — ulubieniec kobiet

Film ten ilustruje arystokr. rosyjsk. — Hulaszczę zycie księżat emigrantów. Hulanki — Orgje — Rozpusta. — Oszałamiająca wystawa. Film ten napięciem gra i wystawa przewyższa obraz „Białe noce”

HASŁO SPORTOWE

Co powinny dać lekcje gimnastyki w szkole, co dają — a czego nie dają?

Zadaniem niniejszego artykułu nie będzie wcale krytykowanie stosunków, jakie panują na terenie współczesnej szkoły. Bo ślepymi byłibyśmy, widząc samo zło, nie spostrzegając postępu, jakie poczyniło wiele szkół w tym kierunku na gruncie łódzkim.

Nie ma bowiem w Łodzi szkoły, któraby, jeśli nie posiada własnego boiska — nie miała dość dużej sali gimnastycznej, zaopatrzonej w najpotrzebniejsze przyrządy gimnastyczne. A ileż to szkół ma i boisko i salę? — Jest wiele braków oczywiście, ale każda szkoła stara się dać swym wychowankom, czy wychowankom — możność „wyprostowania kości”, o ile tylko można najbardziej wygodnego.

Tak samo w ostatnich latach polepszyły się stosunki ze względu na siły nauczycielskie.

Albowiem Instytut Wychowania Fizycznego wyrzuca, co dwa lata, po kilkadziesiąt wykwalifikowanych nauczycieli gimnastyki.

Lekcja gimnastyki w szkole daje uczniowi, jak wyżej powiedziano możność „wyprostowania kości” dość dobrze, dostarcza mu i zadowolenia, przyjemności, jeśli prowadzący lekcję nauczyciel pamięta o urozmaiceniu jej przez jakąś grę np. przez siatkówkę, koszykówkę. Kilkanaście minut gry w czasie lekcji w zupełności wystarczą, aby zadowolić uczniów.

Pamiętać jednak musimy, że lekcja gimnastyki nietylko powinna służyć użytkowi, lecz jednocześnie dostarczać przyjemności.

Nauczyciel popatrzwszy na uczniów raz jeden, odradu zorientować się powinien, jakich ćwiczeń powinien udzielać im, jak najwięcej, a które z ćwiczeń będą zupełnie zbędne.

Nie myślą o tem wszyscy — i dlatego to widzimy nieraz, że uczniowie tej szkoły są przygarbieni, a tamtej zabardzo rozwinięta mają muskulaturę rąk, nadającą im nieestetyczny wygląd. A jednak doglądną tego jest pierwszym obowiązkiem nauczyciela.

Pozatem nauczyciel musi pamiętać o tem, że niektóre ćwiczenia nie można robić na rozkaz. Takim ćwiczeniem będzie bezwzględnie głęboki wdech i wydech. Przecież nie każdy uczeń w jednakowym czasie potrafi rozszerzyć klatkę piersiową dla przyjęcia jak największej ilości powietrza. Jeden na to potrzebuje więcej czasu, inny mniej. A więc kierujący nie powinien wydawać rozkazu: — wdech! raz — wydech! dwa! — Bo będzie to ze szkoda dla tych, którzy w tym czasie niecałkowicie rozszerzą jeszcze klatkę piersiową.

Jeśli już tak koniecznie nauczyciel chce wydawać rozkaz na oddechy — to niech je daje — ale niech pamięta, choć raz na lekcji dać czas jakiś dla t. zw. dowolnych oddechów. Będzie wtedy jak to powiadają i „wilk syty i owca cała”.

Słyszelismy, że w jednej ze szkół średnich łódzkich, badając wyczyny sportowe wychowanek (było to bowiem w szkole żeńskiej) kazano biegać 60-metrowkę... na małej sali niecałkiem nawet gimnastycznej. Najlepszy wynik osiągnęła uczennica: 30 sek. I Gdy tymczasem tę samą „sześćdziesiątkę” na boisku porośniętym trawą biegła sek. 9! Co za różnica!

I takie wyniki w rodzaju owych 30 sek. — posyła się do kuratorium, i nawet wyżej! Co by o tem pomyśleli jacyś zagraniczni goście, którym karta z takimi wyczynami dostałaby się w ręce?

Chyba włosy stanęłyby im dęba ze strachu!

Jest jeszcze wiele innych bolączek, których dotykać niepodobna.

Pocieszamy się optymistycznym spojrzeniem w przyszłość, wierząc w to, że przyniesie ona wiele dobrego.

Wierzmy również w to, że zapowiadany dwa lata temu przez wizytatora wychowania fizycznego pana Polomskiego — stadion sportowy dla młodzieży szkół średnich — zacznie się wreszcie budować, że jeszcze w tym roku „ktoś” przecież weźmie się do zorganizowania mistrzostwa w siatkówkę, że przyszedzie do skutku wreszcie święto sportowe, że mniej będzie przygarbionej i niegimnastycznej młodzieży.

Wierzmy! Niechże tak się stanie i na takie tory skierowana zostanie praca nad wychowaniem zdrowych fizycznie i dobrze rozwiniętych o-

Widzew—Turyści 3:0 (valcower)

Bardzo niemiłe zdziwienie, były te liczne tłumy publiczności, które wczoraj po południu przybyły na boisko D. O. K. IV, na zawody o puchar „Expressu”, a gdzie im oświadczono, że zawody nie odbędą się z powodu niestawienia się drużyny Turystów.

Powody, dla których klub Turystów odmówił zagrania z Widzewem o puchar „Expressu”, o który wszystkie łódzkie kluby, które zostały do tej konkurencji dopuszczone, walczyły dzielnie, ofiarnie i karnie. Nie mniej jednak, w imię tych licznych zwolenników klubu Turystów, którzy przy użyciu wszelkich środków lokomocji i pieszo, tracąc czas i narażając się na koszty, wczoraj na boisko pospieszyli; w imię dobra sportu i wreszcie w interesie własnym, klub Turystów winienie udzielił wyczerpującego wyjaśnienia.

O ile bowiem klub Turystów, odmawiając wystawienia swej drużyny do tego spotkania, kierował się jakimś, własnym interesem, albo uzasadnionymi, niezależnymi odeń powodami,

mi, to nie powinien on być trzymać tego w tajemnicy, lecz ogłosić wszystko w prasie, aby nie zrażać sobie publiczności i uniknąć ujemnych dlań komentarzy. Bo czy nie mają racji ci, którzy twierdzą, że Turyści stchórzyli nie przed Widzewem, lecz przed eksmistrzem Łodzi, z którymby w finale zmuszeni byli spotkać się?

Tak przynajmniej twierdzą wszyscy w tajemniczeni. My zaś nie wchodząc w szczególności, wymagamy od kierownika sekcji piłki nożnej klubu Turystów, który już niezliczone razy dał dowody swej nieudolności do prowadzenia tak poważnej i skomplikowanej drużyny, aby się w interesie klubu, który mu pieczę nad swą drużyną powierzył, z wczorajszej kompromitacji rzeczowo wytłumaczył. Albowiem kierownictwu sekcji Turystów wolno było robić najrozmaitsze i najszkodliwsze nawet dla drużyny eksperymenty, lecz kpić sobie z publiczności sportowej i tak już dosyć zrażonej jest conajmniej nie na miejscu.

Z boisk całej Polski

Warszawa: POLONJA — LEGJA, 2:1 (0:0)
Derby sezonu przyniosły zwycięstwo Polonii w stosunku 2:1 (0:0). Bramki uzyskali Grabowski i Janek Loth dla Polonii oraz Łańko dla Legji. Gra równorzędna. Polonia grała ze szczęściem.

Łwów: CZARNI — WARSZAWIANKA 1:0 (1:0). Czarni z trudnością zwyciężyli lotną drużynę Warszawianki w stosunku 1:0. Jedyną bramkę uzyskał Nastula.

Katowice: Derby sezonu: RUCH — I. F. C. 0:2 (0:0).

Gra ostra oblatowała w szereg emocjonujących momentów. Do 20 minut przed końcem wynik brzmiał 0:0.

Kraków: Ł. T. S. G. — GARBARNIA 1:2 (1:0). Ł. T. S. G. ostatecznie straciło wszelkie szanse do uzyskania tytułu mistrza Lig Okręgowych i wejścia do ekstra klasy.

SIATKÓWKA

Sala szkoły im. Piłsudskiego przy ul. Zagajnikowej

Po niefortunnej ogłoszeniu, że będzie w niedzielę grać „Szczańka”, ukazały się na sali szkoły im. Piłsudskiego najczęściej widywane w szrankach piłki siatkowej drużyny, a mianowicie P. S. P. A.; „Krigerowa”, „Sobolewska”, „Kopernik”, „Absolwenci”, „Wiśniowski” i „Oświata”, no i po długiej przerwie wycieczkowej „Seminarjum”.

Mecz pierwszy, rozegrany pomiędzy P. S. P. A. — „SEMINARIJUM” (15:1; 15:9) 30:10

nie należał do ciekawych. P. S. P. A. kierowane ręką znanej nauczycielki p. Jarneckiej (która również naszym mistrzem „Szczańka” się opiekuje) — nadal czyni wprost zadziwiający postęp. Należy już dziś, po trzykrotnym zaledwie widzeniu na boisku tej drużyny — zaliczyć ją do najsilniejszych w Łodzi.

Drużyna „Seminarjum”, młoda, względnie zupełnie „odmłodzona” nie pokazała, ani gry, ani ataków, chociaż musimy to położyć na karb zdenerwowania i tremy, po raz pierwszy występującej „osemki”. Dlatego też w tak wielkim stosunku przegrała ona pierwszą partję, poprawiając się znacznie w drugiej.

Sędzia, p. Pietrzak, dobry. Mecz drugi

„SOBOLEWSKA” — „KRIGEROWA” (8:15; 15:5) 23:20

Drużyna „Krigerowej” silniejsza fizycznie od nikłych „Sobolewszanek”. Wykorzystała ona słabe strony drużyny „Sobolewskiej” i wygrała pierwszą partję. „Sobolewska” rażno wzięła się do roboty w partji drugiej, wygrała w dość wysokim stosunku 15:5 osiągając zwycięstwo. Nadmienić należy, że drużyna „Sobolewskiej” posiada bardzo dobrego zadatek na przyszłość, naprzykład p. Frenclówna, która już dziś świetnie broni i doskale przygotowuje szczupaki.

Najsolidniejszym meczem dnia były zawody rozegrane między najsilniejszymi obecnie drużynami męskimi w Łodzi, a mianowicie „Kopernikiem” i „Absolwentami”.

ABSOLWENCI — KOPERNIK (15:14; 15:7) 30:21

„Kopernik” stale już teraz występuje systemem warszawskim w szóstkę. Tutaj należy wreszcie postanowić, albo gra się według przepisów ustanowionych już i tak jak wszystkie dotąd łódzkie drużyny, albo... wszystkie łódzkie szkoły będą grać po warszawsku. Bardzo niemiłe wygląda to, że drużyny, szczególnie zaś męskie, lekceważą i prawie nigdy nie występują w pełnym składzie. Propagowany przez „Kopernika” system „szóstkowy” daje dużo emocji w grze, nadaje jej więcej ruchu — ale „osemka” jest praktyczniejsza. Mielismy tego dowód na wczorajszych zawodach.

Partję pierwszą „Absolwenci” wygrali od „Kopernika” 15:14! jednak kiedy Schmidt ke musiał wyjść na chwil kilka z powodu kontuzji, spowodowanej upadkiem przy obronie, gra musiała być przerwana. Schmidt ke powróciwszy nie mógł już grać, odbito się to i na grze „Kopernika” i na wyniku partji drugiej. (15:7; dla Absolwentów) Mimo wszystko mecz ten był najciekawszym meczem i tworzył niejako „clou” dnia.

OŚWIATA — WIŚNIEWSKI (15:6; 15:7) 30:13

Zupełne przeciwieństwo do meczu poprzedniego, tworzyły zawody pomiędzy wyżej wymienionymi drużynami.

„Wiśniowski”, chociaż stale widzujemy go na boisku — jednak nie wykazuje on żadnego postępu.

Niektórzy zaś zawodnicy „Oświaty” grają z pewną nonszalancją, co obniża poniekąd poziom gry. Welnie niewiadomo czemu prawie wcale nie przychodził do głosu, pamiętamy tylko jeden jedyny szczupak jego tego dnia. Natomiast dobrze grał tym razem Chłodziński i Wachowski.

Gra nie przedstawiała nic ciekawego, prowadzona ją bowiem bez życia i bez tempa, jednym słowem nudnie.

M. R.

bywateł, aby nikt nam nie parskał śmiechem w oczy i nie powiedział, że nadzieja jest zwykle zwodniczą...

Wierzmy również, że gdyby szkoła dawała więcej rozrywek sportowych, tak przyciągających młodzież, gdyby wpajała w swych wychowanków znaczenie każdego zwycięstwa dla danego zakładu naukowego; wreszcie gdyby władze nadzorcze sumiennie

spełniały ciężący na nich obowiązek i przez urządzenie różnego rodzaju mistrzostw zainteresowały więcej młodzież, wtedy nie miałby nigdy miejsca pozatowania godny wypadek, aby młodzieżą szkolną policja polityczna opiekować się musiała.

My w to wierzymy, niech więc uwierzą wszyscy zainteresowani.

M. R.

Final o mistrzostwo Ligi II Pogoń—Ł. K. S. III 5:1 (3:0)

Po oklepanej w ciągu kilku dni porażce poniesionej przez Pogoń w pierwszym spotkaniu w stosunku 2:7, w rewanżu rzemieślnicza drużyna Pogoni pokazała swe ostre pa zurki. Grała ona tym razem o całe niebo lepiej od swego przeciwnika, a co najważniejsze, był to pierwszy mecz Pogoni od rozpoczęcia II-giej serji rozrywek o mistrzostwo, w którym cała jej drużyna dażyła do zwycięstwa z całym siłą i z całym zasobem swego temperamentu, oraz ambicji. A ponieważ, że i jej umiejętność gry w piłkę nożną równa się wielu nawet do wyższych od niej klas należących drużyn, zwycięstwo Pogoni nad zanadto pewnym siebie przeciwnikiem, przypadło jej i decydująco w udziale.

Zawody odbyły się wczoraj przed południem, w obecności licznych, jak na tak skromne spotkanie widzów.

Grę prowadzono w ostrych tempie i fair ze zmienną przewagą, z tą tylko różnicą, że napad Pogoni, strzałowo świetnie dysponowany, każdą swoją akcją zaczepną uwieńczył bombardowaniem bramki przeciwnika, uzyskując w pierwszej połowie trzy, a w drugiej dwie, efektowne bramki.

U czerwonych w pierwszej połowie, zawiódła całkowicie linja napadu, marnując swą, anemiczną grą, niezliczoną ilość pewnych pozycji.

A gdy po przerwie, napad ocknął się i miał zamiar wziąć się energiczniej do pracy, zawiódła znów obrona, pudłując i popełniając tak rażące błędy, że nietylko o zwycięstwie, lecz nawet o t. zw. honorowym rezultacie nie mogło być mowy.

Jedyna, zdobyta przez czerwonych bramka, spotkała się z nadzwyczaj gorącymi oklaskami widowni, która stawiała się na mecz narówni z drużyną po pewne zwycięstwo. Lecz na to nie było już czasu, gdyż honorowy ten punkt padł w ostatnich minutach gry.

Pogoń udowodniła tym meczem, względnie swą ładną, skuteczną i ambitną grą, że gdyby promocja do I-ej Ligi przypadła jej w udziale, to jej drużyna nie zrobiłby swym barwom wstydu. Pogoń potrafi bowiem grać, a jak zajdzie potrzeba i mężnie walczyć.

Tabela rozgrywek o mistrzostwo Polski po dzień 6 b. m.

Wczorajsza niedziela była przedostatnią, w którą cała Polska, a przedewszystkiem wszystkie jej większe ośrodki sportowe, z przyspieszonym biciem serca oczekiwali wyników walk o mistrzostwo, odbywających się jak Polska długa i szeroka.

A gdy wieczorem, czy to radio, czy też telefon, przyniosły lakoniczne bardzo skromne i obcięte wiadomości z boisk całej Polski, niezwykle pozytywne te wynalazki, ani przypuszczać, jak radosne dla wielu z jednej i jak tragiczne dla innych z drugiej strony, były podane przez nich wiadomości.

Charakterystycznie kształtowało się zwycięstwo w Łodzi, podawanie tych, tak liczne rzesze interesujących wiadomości. Chęć i szybkość z jaką one dochodziły do publicznej wiadomości zdradzały, kto uległ, a kto zwyciężył.

Wczoraj skończyło się już wszystko — niestety!

Wprawdzie w przyszłą niedzielę, odbędzie się ostatni w ogóle mecz o mistrzostwo Polski, pomiędzy Wartą i Turystami w Poznaniu.

Jednakże uzyskany wynik nie zmieni już nic w umieszczonej poniżej tabeli. Jedyne wygrana Turystów zmusiłaby Legję do odstąpienia im 5-go miejsca, natomiast zwycięstwo Warty pozostawi wszystkich na zdobytych do wczoraj pozycjach.

A pozycje to zajęte są w następującym porządku:

Klub	gier	zwycięstw	remisów	prze-grane	punkty	bramki
1) Wisła	26	19	2	5	40:12	95:32
2) I. F. C.	26	18	—	8	36:16	67:53
3) Warta	25	14	2	9	30:20	76:55
4) Pogoń	26	13	3	10	29:23	65:42
5) Legja	26	12	3	11	27:25	70:65
6) Turyści	25	12	3	10	27:23	52:54
7) Ł. K. S.	26	11	3	12	25:27	54:51
8) Polonia	26	9	7	10	25:27	61:68
9) Czarni	26	10	4	12	24:28	45:50
10) T. K. S.	26	11	2	13	24:28	56:86
11) Hasmona	26	8	7	11	23:29	55:68
12) Ruch	26	9	5	12	23:29	35:54
13) Warsz.	26	8	2	16	18:34	52:64
14) Jutrzenka	26	3	5	18	11:41	41:82

Walka o przychodnię przeciwgruźliczą

Urząd Rozjemczy oddał lokal „Tow. Przyjaciół Dzieci”. Gospodarz wniósł sprzeciw do Sądu Okręgowego

Liczba bezrobotnych w Łodzi stale się zmniejszając, zmalała w ostatnich czasach tak znacznie, że zarząd obwodowego Funduszu Bezrobocia postanowił zlikwidować kilka oddziałów mniej potrzebnych i w ich liczbie przy ulicy Dąbrowskiej.

Z lokalu tego skorzystać chciało Tow. Przyjaciół Dzieci i porozumiewając się z „Funduszem Bezrobocia”, miało zamiar założyć tamże przychodnię przeciwgruźliczą dla dzieci. Gdy dowiedział się o tem gospodarz, wniósł sprzeciw, umotywowany obawą zarażenia gruźlicą dzieci zamieszkałych w tym domu i zażądał zwrot lokalu.

Urząd rozjemczy uznał jednak, że w niektórych wypadkach lokator ma prawo stanowić o lokalu i ponieważ obawa przed zarażeniem dzieci gruźlicą nie wytrzymuje krytyki, przeto urząd oddaje lokal T-wu Przyjaciół Dzieci. W domu tym nie będzie bowiem szpital gruźliczy, ale tylko przychodnia, do której wejście znajduje się od frontu domu i zupełnie oddzielnie.

Właściciel wniósł przez swojego adwokata odwołanie do Sądu Okręgowego.

Uroczystość w Lidze Morskiej i Rzecznej

Rozdanie nagród i świadectw. Przemówienie prezesa Ligi. Wieczornica taneczna.

Onegdaj w lokalu Towarzystwa Śpiewaczego im. Chopina odbyło się uroczyste wręczenie nagród zwycięzcom zawodów pływackich, zorganizowanych w dniu 21 sierpnia rb. przez Szkołę Pływania i Wiosłowania oraz Dowództwo Plutonu Ligi Morskiej i Rzecznej.

W zawodach tych wzorowo zorganizowanych przez dowódcę szkoły p. Szenberga, b. kapitana marynarki i p. Wilhelma Wangego, dowódcę plutonu, uzyskano bardzo dobre rezultaty i najlepszym pływakom wyznaczono 14 nagród.

7 z tych nagród rozdano onegdaj zwycięzcom. Pierwsze nagrody w postaci żetonów złotych otrzymali: Hugo Szefer, Dros Kazimierz, Gawlicki Julian i Krause Mikołaj.

Prócz tego rozdano 3 drugie nagrody w postaci żetonów srebrnych panom: K. Drosiowski (zdobywca jednej pierwszej nagrody), F. Bertholdowi i W. Martynce.

Trzecią nagrodę (żeton brązowy) uzyskał p. E. Lingen.

Po rozdaniu nagród wydano świadectwa niektórym uczniom Szkoły Pływania i Wiosłowania.

Świadectwa te, przeważnie z wynikiem bardzo dobrym, otrzymali: Mira Boniewiczówna, Helena Nowicka, Marja Masopustówna, Adolf Hiller, Wacław Martynka, Mikołaj Krause, Janusz Szlicheński, Kazimierz Dros i Tadeusz Klimczak.

Rozdanie nagród i świadectw poprzedzone było przemówieniem p. dyr. Dienstl-Dąbrowy, prezesa Ligi Morskiej i Rzecznej, który wskazał na znaczenie sportu pływackiego nie tylko w życiu jednostki, ale i społeczeństwa.

Po przemówieniu p. dyrektora Dienstl-Dąbrowy i rozdaniu nagród rozpoczęła się wieczornica taneczna, która w miłym i serdecznym nastroju przeciągnęła się do samego rana.

Go—wski.

Tajemnica

nagości trupa w Konstancynie wyjaśniona

Po ustaleniu tożsamości samobójcy, którego trupa znaleziono w pobliżu cmentarza żydowskiego w Konstancynie, policja wdrożyła dochodzenie w kierunku ustalenia przyczyny jego nagości.

Kilkudniowe skrupulatne poszukiwania doprowadziły do znalezienia nietylko wszystkich części garderoby Andersa, lecz i drobiazgów, które miał przy sobie. Wszystkie te rzeczy zakupane były na cmentarzu żydowskim i w jego okolicy. W wyniku dochodzenia policja doszła do wniosku, iż rzeczy zakopał nie kto inny, jak sam denat przed popełnieniem samobójstwa, mając na celu uniemożliwienie ustalenia po śmierci jego tożsamości, aby w ten sposób zaoszczędzić wstydu rodzinie na wypadek ustalenia przez policję, że on był sprawcą mordu, dokonanego na osobie Józefy Tomaszewskiej.

Rehabilitacja oskarżonego z trybuny sądowej

Major Bąkowski oskarżony o nadużycia. Rzekome straty Skarbu Państwa. Tajemnicza wędrówka korespondencji. Uniewinnienie majora

Wojskowy Sąd Okręgowy w Łodzi, pod przewodnictwem szefa sądu pułkownika K. S. Dobrowolskiego, rozpatrywał w dniu onegdajszym sensacyjną sprawę majora Witolda Jaxa-Bąkowskiego oskarżonego o nadużycie władzy, a mianowicie:

Major Bąkowski, pełniąc funkcję zastępcy szefa saperów w 1923 roku, został powołany do komisji przetargowej, która miała przeprowadzić przetarg na budowę szosy strategicznej Koluński—Regny. Dzięki rzekomo majorowi Bąkowskiemu, została wybrana oferta droższa, przez co Skarb Państwa naraził się na stratę 14,600,000 mk. Pokrzywdzona firma wniosła rekurs do departamentu V Ministerstwa Spraw Wojskowych, który unieważnił I-szy przetarg i nakazał drugi ustny przetarg pomiędzy dwiema konkurencyjnymi firmami.

Teatr Rewji „Nowości”

Piotrkowska róg Główniej

Dziś i codziennie!

Gościnne występy najwybitniejszych sił artystycznych TEATRZYKÓW WARSZAWSKICH jak:

Lola Patroni, znakomita wodewilkista Łódzkiej Publiczności.
FELIX AMORS, jedyny w Polsce humorystyczny ekscentryk-wirtuoz.

IWASIOŃ-WORONCEWICZ, pierwszorzędnny duet op. **LEWI DOR**, znakomita para baletowa.
PANETKI, światowej sławy iluzjonista-fenomen XX w. **JAN BAYER**, recytator.

Ona chce męża

Skecz pióra **Br. BRONOWSKIEGO**. Kierow. art.-liter. **JAN BAYER**. Kapelmistrz **SZ. SZYMSIELEWICZ**. Początek przedstawienia godz. o 7,45 i 9,45 w święta o 5,45. Miejsca numerowane. Kasa czynna od 4.

UWAGA! Od 4,30 do 7,45 seanse kinematogr.

W programie: **Orgje Monte Carlo**

Przepiękny dramat w 0 aktach, przepiękna wystawa pod cudnym niebem, oryginalne zdjęcie ruletki.

W roli głównej: **BETTY BALFOUR**.

Pozatem niewyjaśnioną rolę odegrał major Bąkowski przy odbiorze korespondencji od Kieleckiej Izby Kontroli Wojskowej, adresowanej do ówczesnego dowódcy O. K. IV generała Majewskiego, które to pismo dostało się do szefostwa saperów drogą okólną i wędrowało od biurka do biurka, tak e korespondencja zewnętrzna, ostatecznie nie dostała się do rąk szefa sztabu D. O. K. IV pułkownika Iwanowskiego, pomimo iż odnosiła się właśnie do nadużycia, ujawnionych przez Izbę Kontroli w szefostwie inżynierji i saperów podczas działalności komisji przetargowej, której przewodniczącym był właśnie major Jaxa-Bąkowski.

Na rozprawie sądowej major Bąkowski zaprzeczył kategorycznie zarzutom stawianym mu przez prokuratora, składając obszernie wyjaśnienia co do anormalnych stosunków, jakie panowały w okresie krytycznym pomiędzy ówczesnym szefem inżynierji i saperów podpułkownikiem Berezowskim a dowódcą O. K. IV generałem Majewskim, w konkluzji czego podpułkownik Berezowski, bawiąc na urlopie w Warszawie zmarł nagle wskutek ataku apopleksji. „Dochodzenie wdrożone zostało przez prokuratora przeciwko mojej osobie, — wola silnie zdenerwowany major Bąkowski — podczas gdy właściwym

winowajcą był s. p. podpułkownik Berezowski”.

Po zeznaniach świadków, wyłącznie wyższych oficerów sztabu D. O. K. IV i wypowiedzeniu się rzeczoznawcy majora Alojzego Hajna zabrał głos prokurator major Masłowski, który w przemówieniu swem wskazał, że dzięki majorowi Bąkowskiemu Państwo poniosło znaczne straty i biorąc pod uwagę ówczesny krytyczny stan Rzeczypospolitej, należy oskarżonego w myśl kodeksu karnego wojskowego ukarać zamknięciem w więzieniu na przeciąg lat pięciu.

Gwałtowne przemówienie wygłosił obrońca oskarżonego adwokat Kobyliński, który odparł wszystkie ciosy, skierowane przeciwko majorowi Bąkowskiemu przez akt oskarżenia i wyraził zdziwienie, że prokurator, nie mając żadnych podstaw, mógł postawić majorowi Wojsk Polskich tak ciężkie zarzuty. W konkluzji swego przemówienia adwokat Kobyliński dowiódł, że w działalności majora Bąkowskiego nie było nadużycia władzy.

Po półtoragodzinnej naradzie trybunał zrehabilitował całkowicie majora Witolda Jaxa - Bąkowskiego, ogłaszając werdykt uniewinniający, czemu sprzeciwił się prokurator, który wnosi zażalenie nieważności.

4 zł. 95 gr.

PRENUMERATA MIESZANA OBU BIBLIOTEK „ROJU” ZA KWARTAŁ IV 1927 R.

I. BIBLIOTEKA POWIEŚCIOWA.

519. WANDA MELCER - RUTKOWSKA — „NARZECZONY Z ANGORY”, (oryg. powieść polska).
520. LAURIDS BRUN — „NIEPOCIESZONA WIDOWA” (z duńskiego).
521. A. ZARZYCKA — „DZIKUSKA” (oryg. powieść polska).
522. LOUIS HEMON — „PIĘŚCIARZ MALONE” (powieść sportowa z franc.).
523. CHESTERTON — „NIEWINNOŚĆ OJCA BROWNA” (z ang. — dedekt.).
524. SZMIELOW — „KELNER” powieść pisarza sowieckiego, tłum. z rosyjsk.)

II. BIBLIOTEKAZKA HIST.-GEOGR.

- Z cyklu szpiegowskiego.
84. WŁADYSŁAW MERGEL — „TAJNIKI SZPIEGOSTWA CZESKIEGO”.
Z cyklu „Zaludnione niebo”.
85. STAN. STRUMPH - WOJTKIEWICZ — „LINDBERGH” (życie jego i dzieje walki o Atlantyk).
Z cyklu „Ekran i scena”.
86. HANNA SKARBK — „TRUJĄCA SYRENA ANDALUZJI”, (pamiętniki tancerki Otero).
Z cyklu szpiegowskiego.
87. „SZPIEGOSTWO W POLSCE”.
Z cyklu „Rosja na rubieży”.
88. DR. J. P. ZAJĄCZKOWSKI — „BADMAREW I MIKOŁAJ II”.
Z cyklu „Wielkie procesy”.
89. ZOFJA DRÓMLEWICZOWA — „SPADEK, KTÓREGO NIE BYŁO”.

T-wo Wyd. „RÓJ” s. z o. o.
Warszawa, Kredytowa 1.
P. K. O. 9880.

BANK RZEMIEŚLNİKÓW ŁÓDZKICH

Spółdzielnia z ogr. odp.

Łódź, ul. Kilińskiego № 123

(gmach Towarzystwa Rzemieślniczego „Resursa”)

przyjmuje

wkłady oszczędnościowe od jednego złotego za oprocentowaniem, terminowe i na każde żądanie oraz zapisy na udziałowców Banku. Złatwia wszelkie operacje bankowe.

Kino RESURSA

Kilińskiego Nr. 123.

Dziś!

Dramat erotyczny

Kwaciarka z Neapolu

(Kiedy włoszka kocha...)

Romans pięknej młodej dziewczyny, pozbawionej opieki rodziców, rzuconej na pastwę losu.

W rolach głównych:

Magde Bellamy i Herbert Rawlinson

Nad program:

Komedja w 2 aktach.

Następny program: „Quo vadis?” (14 aktów — 2 serje razem)

UWAGA: Ceny miejsc w dni powszednie: Balkon gr. 70. I-sze miejsce 60, II-gie 40, III-cie 30 gr. W soboty i święta Balkon 80 gr., I-sze miejsce 70, II-gie 50, III-cie 40 gr. Passe-partout w niedziele i święta nieważne.

Ogłoszenia drobne

Baczność! Pracownia swetrów A. Falbe, Łódź, Zawiszy Nr. 2, wyrabia swetry i reformy wszelkiego rodzaju, wyrób nasz fasonu nie trać! Ceny niskie.

Dwuch uczni ślusarskich, jak również i ślusarze mogą zgłosić się Zakatna 62.

Encyklopedje okazjnie kupię. Oferty sub. K. S. do administracji „Hasła”.

Potrzebni chłopcy dosprzedaży i roznoszenia gazet, na dobre warunki. Zgłaszać się ul. Rzgowska 98, Biuro dzienników.

Wykwalifikowane falcowaczki, oraz dziesięćczęta do nauki znajdują zajęcie w Drukarni Państwowej w Łodzi, ulica Piotrkowska № 85.

Wykwalifikowana biuralistka ze znajomością buchalterji, pisanie na maszynie i języka niemieckiego poszukiwana. Oferty pod D. P.

Warunki prenumeraty: Miesięcznie 2 zł. 60 gr. za odosłanie do domu 40 gr., zamiejscowe 3 zł., zagranicą 5 zł. 70 gr.

Ceny ogłoszeń: Za wiersz milimetry: przed i w tekście 40 gr., nadesłane 30 gr. (strona 4 łamy), za tekstem (8 lamów) wiersz milimetry 12 gr., zwyczajnie 10 gr., nekrologi 15 gr., ogłoszenia na pierwszej kolumnie w drugim kolorze 200% drożej niż w tekście, ogłoszenia drobne 5 groszy za wyraz, nie mniej 50 gr., dla poszukujących pracy 3 gr.

Redaktor naczelny: Stanisław Targowski.

Wydawca: Towarzystwo Rzemieślnicze „Resursa” w Łodzi.
Drukarnia Państwowa w Łodzi, Piotrkowska Nr. 85.

Redaktor odpowiedzialny: Michał Walter.